एतदेव विभजते नपृथिव्येति पृथिव्यादेरामिषस्यवर्जनंइष्टंबंधुरूपंत्वामिषमिष्टमेव बंधूनामर्थेसर्वंत्याज्यमित्यर्थः ॥ ११ ॥ कामेति मृत्युयानंमृत्युमार्गं युद्धेमृतानांस्वर्गोऽपिनास्तिकिंतुकामाद्याक्रांतत्वान्नर कएवास्तीत्यर्थः॥१२॥एवंहिनृणांपापहतानांनरकंचोपपाद्यहतसंबंधिनांशोकंचव्युत्पादयति बहुकल्याणेत्यादिना॥१३॥व्रतानिगौरीव्रतादीनि कौतुकानिदुर्गोत्सवादीनि मंगलानिलक्ष्मीनारायणशिलादी नितैः॥ १४ ॥१५॥१६॥१७॥ अनपहायअपरित्यत्य अनवदायेतिपाठेअपरिशोध्य पितृभ्यइतिषष्ठ्यर्थेचतुर्थी॥१८॥ यदैषामिति अर्जुनेनसहवदन्नपिसन्निहितांमातरमुक्तार्थसंवादायसंबोधयति हेअं बेति पितरौमातापितरौगांधारीधृतराष्ट्रौयदैवजातकामौतदैवतेनृपादुर्योधनप्रभृतयोहताः ॥ १९ ॥ संयुक्ताइति कामोर्थस्याभिलाषः मन्युस्तदलाभेदैन्यं क्रोधःकामप्रतिबंधेसत्यत्युत्तप्तता हर्षोलाभेसति

नपृथिव्यासकलयानसुवर्णस्यराशिभिः॥ नगवाश्वेनसर्वेणतेत्याज्यायइमेहताः॥११॥ काममन्युपरीतास्तेक्रोधहर्षसमन्विताः॥ मृत्युयानंसमारुह्यगतावै वस्वतक्षयं॥ १२॥ बहुकल्याणसंयुक्तानिच्छंतिपितरःसुतान्॥ तपसाब्रह्मचर्येणसत्येनचतितिक्षया॥ १३॥ उपवासैस्तथेज्याभिर्व्रतकौतुकमंगलैः॥ लभंते मातरोगर्भान्मासान्दशचबिभ्रति॥ १४॥ यदिस्वस्तिप्रजायंतेजाताजीवंतिवायदि॥ संभाविताजातबलास्तेदद्युर्यदिनःसुखं ॥ १५ ॥ इहचामुत्रचैवेतिकृ पणाःफलहेतवः॥ तासामयंसमुद्योगोनिर्वृत्तःकेवलोफलः॥ १६॥ यदासांनिहताःपुत्रायुवानोमृष्टकुंडलाः॥ १७॥ अभुक्त्वापार्थिवान्भोगान्नृणान्यनपहा यच॥ पितृभ्योदेवताभ्यश्चगतावैवस्वतक्षयं॥ १८॥ यदैषामंबपितरौजातकामावुभावपि ॥ संजातधनरत्नेषुतदैवनिहतानृपाः ॥ १९॥ संयुक्ताःकाममन्यु भ्यांक्रोधहर्षासमंजसाः॥ नतेजयफलंकिंचिद्भोक्तारोजातुकर्हिचित् ॥ २० ॥ पंचालानांकुरूणांचहताएवहियेहताः ॥ नचेत्सर्वानयंलोकःपश्येत्स्वेनैवकर्म णा॥२१॥ वयमेवास्यलोकस्यविनाशेकारणंस्मृताः॥ धृतराष्ट्रस्यपुत्रेषुतत्सर्वंप्रतिपत्स्यति॥२२॥ सदैवनिकृतिप्रज्ञोद्वेष्टामायोपजीवनः॥ मिथ्याविनीतःस ततमस्मास्वनपकारिषु॥ २३॥ नसकामावयंतेचनचास्माभिर्नतैर्जितं॥ नतैर्भुक्तेयमवनिर्ननार्योगीतवादितं॥ २४॥

अत्युत्फुल्लतातैःअसमंजसाः ह्रस्वपाठेऽसमंजसइतिसकारांतःशब्दः विषमायेपुरुषास्तेजयफलंभूमेःस्वर्गस्यवाजयेनयत्फलंतन्नभोक्तारोनभोक्ष्यंतिजातुकदाचित्जीवनेमरणेवाकर्हिचित्क्वचिद्देशेइहपरत्र वा॥२०॥ननुयेहतास्तेस्वर्गंभोक्ष्यंत्येवेत्याशंक्याह पंचालानामिति येहतास्तेहताएवनतुस्वर्गंगताः कामाद्युपेतत्वादित्युक्तहेतोः एवंनचेदपहंतास्वेनैवकर्मणानिमित्तेनस्वर्गतांस्तान्पश्येन्नचपश्यतीतिलोकायत मंतमाश्रित्योक्तं ॥२१॥ तत्सर्वंविनाशकारणत्वं प्रतिपत्स्यतिपर्यवस्यति वयंराज्यलोभाद्विनाशेअवांतरकारणंमुख्यंकारणंतुअस्मद्राज्यापहारात्धार्तराष्ट्राएवेतिभावः ॥२२॥ तदेवाह सदैवेत्यादिना निकृतिर्वं चनंतन्निष्ठैवप्रज्ञायस्येतिनिकृतिप्रज्ञः माययाकपटद्यूतादिनोपजीवनंयस्यसतथा मिथ्याविनीतश्चधृतराष्ट्रएवात्रयास्मः सर्वमूलत्वात्॥२३॥ युत्ध्यतांलोकद्वयनाशमुपपाद्योपसंहरत्यर्धेन नसकामाइति॥२४॥

Digitized by Google